

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 22875-06-21 כהן נ' פולד ואח'

לפני כבוד השופט יעקב שרביט

התובע: ערן כהן
ע"י ב"כ עו"ד מ' ממיסטבלוב

נגד

הנתבעים: 1. לבנה פולד
2. יוסי פולד
3. ר.א.י פולד שיווק בע"מ
4. פולד אחזקות 35 בע"מ
כולם ע"י ב"כ עו"ד א' נאמן

החלטה

הבקשה והתשובה לה

- 1
- 2 1. בפניי בקשה של התובע שהוגשה ביום 27.6.2022 להעיד בדיון ההוכחות שנקבע ליום 19.9.2022
- 3 בהיוועדות חזותית (להלן: "הבקשה"). בבקשה נטען, כי אין בכוונת התובע המתגורר בסין
- 4 להגיע בשלב זה לארץ ולכן מבוקש לקיים את עדותו בהיוועדות חזותית. הבקשה הוגשה
- 5 בעקבות החלטתי בתום הדיון מיום 2.6.2022 לפיה ככל שבכוונת התובע לבקש להעיד באמצעות
- 6 היוועדות חזותית על התובע להגיש בקשה עד ליום 16.6.2022. בבקשה נטען כי היא הוגשה
- 7 ב"איחור קל" בשל העובדה שבני משפחתו של ב"כ התובע חלו בקורונה.
- 8 2. בתשובת הנתבעים מיום 18.7.2022 ביקשו הנתבעים לדחות את הבקשה, וזאת בשל כל אחד
- 9 מהטעמים הבאים: (א) מאחר שלא נתמכה בתצהיר; (ב) מאחר שהוגשה באיחור; (ג) לאור
- 10 העובדה שבמסגרת הליך אחר המתנהל בבית המשפט השלום בתל-אביב - ת"א 31226-12-21
- 11 (להלן: "ההליך המקביל") ביקש התובע לדחות לחודש ספטמבר 2022 דיון שהיה קבוע לחודש
- 12 מאי 2022, וזאת על מנת שיוכל להגיע מסין לישראל ולהשתתף בדיון באופן אישי, והדיון נדחה
- 13 לבקשתו; (ד) התובע לא הציג כל נימוק לקיום הדיון בהיוועדות חזותית מלבד רצונו שלא לחזור
- 14 למדינת ישראל ממנה נמלט מנושיו, לרבות רשות המיסים, כשאין כל מגבלה על טיסות מסין
- 15 לישראל; (ה) קיום החקירה באמצעות היוועדות חזותית יפגע בזכותם של הנתבעים לחקור את
- 16 התובע על דוכן העדים בחקירה נגדית ראויה, תוך הצגת ראיות ומסמכים, וימנע מבית המשפט
- 17 להתרשם מהעד באופן בלתי אמצעי; (ו) בקשה קודמת של התובע להיוועדות חזותית נדחתה
- 18 בהחלטת כב' השופטת רונן מיום 30.12.2021.
- 19 3. בתגובת התובע מיום 25.7.2022 (שהתרתי הגשתה מעבר למתחייב על פי התקנות) נטען: (א)
- 20 בשל המדיניות הנוקשה של המשטר הסיני לגבי מגפת הקורונה, הקונסוליה הישראלית בסין
- 21 לא מקבלת קהל ולכן לא היה ביכולתו של התובע לחתום על תצהיר בתמיכה לבקשה; (ב) מאחר

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 22875-06-21 כהן נ' פולד ואח'

1 שהתובע לא הגיע להסכמות בהליך הסדר נושים כפי שקיווה, "לא יכול התובע להיכנס
2 לישראל" ובכוונתו להגיש בקשה להעיד בהיוועדות חזותית גם בהליך המקביל; (ג) כבי'
3 השופטת רונן לא דחתה את בקשת התובע להיות נוכח בדיון קדם המשפט באמצעות היוועדות
4 חזותית, אלא ציינה שאין חובה על בעלי הדין להשתתף בדיון; (ד) "התובע עומד בקריטריונים
5 של היוועדות חזותית" הקבועים בתקנה 72 לתקנות; (ה) בת"א (שלום פ"ת) 2179-03-18 **פלוני**
6 **נ' המאגר הישראלי לביטוח רכב – הפול** (נבו, 3.2.2021) (להלן: "עניין הפול") בית המשפט קבע
7 בנסיבות דומות כי ניתן לקיים את החקירה באמצעות היוועדות חזותית; ו-(ו) טענות התובע
8 נסמכות בעיקרן על הסכמים ומסמכים ולא תיפגע כל זכות של הנתבעים אם חקירתו התובע
9 תתקיים באמצעות היוועדות חזותית.

דיון והכרעה

- 10
11 4. דין הבקשה להידחות.
- 12 5. אמנם, בשני העשורים האחרונים, וביתר שאת בשנתיים וחצי האחרונות מאז פרצה מגפת
13 הקורונה, אשר הובילה להגבלות על אפשרות ההגעה של זרים למדינת ישראל, יש נכונות גדולה
14 יותר של בתי המשפט להתיר חקירה באמצעות היוועדות חזותית. המדובר במגמה טבעית
15 והגיונית לאור האמצעים הטכנולוגיים המצויים כיום בנחלת הכלל ובידי בית המשפט (ר' למשל
16 החלטת כב' השופטת דורנר ברע"א [3005/02 SmithKline Beecham P.L.C. נ' אוניפארם](#)
17 **בע"מ**, פ"ד נו(6) 865 (2002); החלטת כב' השופט גרוסקופף ברע"א [6128/20](#) **בשביל הכבוד**
18 **בע"מ נ' מור** (נבו, 3.9.2020)).
- 19 6. ואולם, עדיין הכלל הוא חקירה של העד כשהוא מצוי בגופו בין כתלי בית המשפט (ר' למשל
20 **רע"א 3810/06** י. דורי את צ'קובסקי בניה והשקעות בע"מ נ' גולדשטיין, פסקה 8 (נבו,
21 24.9.2007); **רע"א 1920/12** לוינגר נ' עו"ד פונזר, כונסת הנכסים, פסקאות 7-8 (נבו, 3.5.2012)
22 (להלן: "עניין לוינגר")).
- 23 7. כפי שפסק לאחרונה כב' השופט גרוסקופף ברע"א 4945/21 **פלוני נ' פקיד שומה בעכו**, בפס' 14
24 (נבו, 18.7.2021) (להלן: "עניין פלוני"; ההדגשות הוספו):

25 "כלל הוא, ... כי העדת עד מחוץ לתחום השיפוט או באמצעות היוועדות חזותית,
26 תתאפשר במקרים חריגים המצדיקים זאת בלבד, וכי 'דרך המלך' עודנה שמיעת
27 העדים באולם בית המשפט בפני המותב המנהל את הדיון, על מנת שיוכל להתרשם
28 באופן ישיר ובלתי-אמצעי מן העדות. השיקולים המנחים בבחינת בקשה להעדה
29 מחוץ לישראל או באמצעות היוועדות חזותית הם שהבקשה הוגשה בתום לב; כי
30 העדות רלוונטית לשאלות העומדות במחלוקת; וכי קיימת 'סיבה טובה' לכך שהעד

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 22875-06-21 כהן נ' פולד ואח'

- 1 אינו יכול למסור את עדותו בבית המשפט בישראל (עניין גהל, שם; רע"א 3810/06 י.
2 דורי את צ'קובסקי בניה והשקעות בע"מ נ' שמאי גולדשטיין, [פורסם בנבו] פסקה 8
3 (24.9.2007) (להלן: עניין דורי); רע"א 1920/12 לוינגר נ' עו"ד פונזר, כונסת הנכסים,
4 [פורסם בנבו] פסקאות 7-8 (3.5.2012)). בית המשפט מקפיד במיוחד בבחינת
5 התקיימותן של דרישות אלה כאשר מדובר בעדות התובע, כבענייננו (ע"א 51/84
6 בירד-קלינגהופר נ' בלוס, פ"ד ו 198, 207 (1952); עניין דורי, שם; עניין פלוני, שם).".
- 7 8. הנושא מוסדר כיום בתקנה 72 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018 (להלן: "התקנות"),
8 שכותרתה "עדות בהיוועדות חזותית". תקנה 72(א) לתקנות קובעת כדלקמן:
- 9 "בית המשפט רשאי להתיר שמיעת עדות בדרך של היוועדות חזותית בתוך
10 שטחה של מדינת ישראל או מחוצה לה לפי הוראות שייתן, אם השתכנע כי
11 התקיימו התנאים האלה:
- 12 (1) הגעתו של העד לבית המשפט שבו נדונה התובענה שבעניינה הוא נדרש
13 להעיד תקשה עליו מאוד, והוא נתן את הסכמתו למתן עדות בדרך זו;
- 14 (2) עדותו של העד חיונית לשאלות השנויות במחלוקת;
- 15 (3) אין מניעה מבחינת מדינת החוץ לשמיעת עדות בדרך זו בתחומה."
- 16 9. תקנה 72(ב) לתקנות קובעת דרישות נוספות לצורך גביית עדות בהיוועדות חזותית (לגבי
17 המקום שבו ימסור העד את עדותו ולגבי אולם בית המשפט שבו נדונה התובענה), שמטרתן
18 להבטיח שהעדות ניתנת בסביבה "נקייה", ואולם בנסיבות אין צורך להרחיב אודות דרישות
19 אלה.
- 20 10. במקרה דנן התובע לא ביסס את התקיימות התנאי הראשון והשלישי הקבועים בתקנה 72(א)
21 לתקנות לצורך מתן עדותו בהיוועדות חזותית.
- 22 11. ראשית, בבקשתו הסתפק התובע באמירה לפיה "אין בכוונתו להגיע" בשלב זה לארץ וכלל לא
23 טען שהגעתו לעדות באופן אישי תקשה עליו מאוד. בתגובה-לתשובה נטען שהתובע "לא יכול
24 להיכנס לישראל" מאחר שלא הגיע להסכמות בהליך הסדר נושים. ואולם, גם טענה זו של
25 התובע נשארה סתומה ולא הובהרה והוא לא עמד בנטל להראות שהגעתו לעדות תקשה עליו
26 מאוד.
- 27 12. זאת ועוד, טענותיו של התובע לא נתמכו בתצהיר, כך שלא ניתן להתחשב בהן. הפסיקה עמדה
28 על החשיבות בהגשת תצהיר בתמיכה לבקשה למתן עדות בהיוועדות חזותית, במיוחד כשמדובר
29 בבעל דין, ועל כך שהיעדר תצהיר מצדיק כשלעצמו את דחיית הבקשה (ר' למשל, רע"א 2086/11

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 22875-06-21 כהן נ' פולד ואח'

- 1 פלוני נ' פלוני, פסקה 4 (נבו, 8.2.2012); עניין לוינגר, פסקה 10). ודוק: גם אם בשל המצב בסין
2 לא ניתן לאמת את התצהיר של התובע בקונסוליה הישראלית, כטענת התובע, לא היה בכך כדי
3 להצדיק אי-הגשת תצהיר כלשהו, והתובע לא הסביר מדוע לא יכול היה לפחות לחתום על
4 תצהיר בפני נוטריון סיני ולאמת את חתימת הנוטריון בשלב מאוחר יותר (ר' סעיף 30(2)
5 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971 וחלופה (4) להגדרת "תצהיר" בתקנה 6 לתקנות).
- 6 13. שנית, מעבר לאמירה סתמית כי הוא עומד בקריטריונים הקבועים בתקנה 72 לתקנות, התובע
7 אף לא ביסס (באמצעות חוות דעת מומחה או למצער תצהיר) את התקיימות התנאי כי אין
8 מניעה מבחינת מדינת החוץ, הרפובליקה העממית של סין, שלפי הנטען הוא נמצא בה, לשמיעת
9 עדותו בהיוועדות חזותית מתחומה. גם בכך די על מנת לחייב את דחיית הבקשה (ר' לעניין זה
10 ת"א (מחוזי ת"א) 22425-06-19 Gree Electric Appliances, Inc. of Zhuha נ' אנרקור
11 בע"מ, פסי 56-57 (18.5.2021), ותא"מ (שלום עכו) 29570-08-20 נעאמנה נ' כלל חברה לביטוח
12 בע"מ, פסי 15 (17.10.2021)).
- 13 14. שלישית, גם אם התובע היה עומד בתנאים המצטברים הקבועים בתקנה 72(א) לתקנות
14 (וכאמור הוא כשל בהוכחת שניים מהם), עדיין מוקנה לבית המשפט שיקול דעת האם להיעתר
15 לבקשה למתן עדות בהיוועדות חזותית (התקנה נוקטת לשון "רשאי" ולא חייב), כאשר כאמור
16 הכלל הוא שמיעת העדות באולם בית המשפט ולא באמצעות היוועדות חזותית.
- 17 15. במקרה דנן מדובר בעדותו של התובע, הוא יוזם ההליך, ובעדות שהיא על פניו עדות מרכזית
18 ובעלת חשיבות לניהול ההליך, ולפיכך יש להקפיד לגביו יותר לגבי התקיימות הדרישות
19 לחקירה באמצעות היוועדות חזותית (ולא באופן בלתי אמצעי באולם בית המשפט). זאת,
20 להבדיל מעדים שאינם בעלי דין, ובפרט עדים מומחים.
- 21 16. כאמור, במקרה דנן התובע לא הבהיר מה טיב המניעה בגינה הוא "לא יכול" להיכנס למדינת
22 ישראל ולמסור את עדותו בבית המשפט בישראל, ומה הפעולות שננקטו על ידו בכדי להסיר
23 מניעה נטענת זו, וממילא לא עמד בנטל להראות כי במקרה זה יש לסטות מ"דרך המלך" של
24 שמיעת העדות בבית משפט. כך מתחייב, על דרך קל וחומר, מפסק הדין בעניין פלוני שם דחה
25 בית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על החלטה של בית המשפט המחוזי לדחות בקשה של
26 תובע להעיד באמצעות היוועדות חזותית בשל צו עיכוב היציאה שהוצא נגדו ברוסיה, בין היתר
27 מאחר שהתובע לא הציג כל ראיה לכך שנקט בפעולות כלשהן לביטול צו עיכוב היציאה.
- 28 17. יתר על כן, כפי שנפסק בע"א אזרחי 397/87 גיל נ' בנק דיסקונט לישראל בע"מ, פ"ד מד(2)
29 397, 404 (1989): "כפי שהוסבר כבר, 'סיבה טובה' אינה קיימת בענייננו. אי-התייצבותו של
30 המערער לחקירה בבית המשפט בישראל מוסברת על-ידי רק על רקע חששו שמא תעוכב
31 יציאתו מישראל על-ידי נושיו. בחשש זה אין, כאמור לעיל, כדי להצדיק את אי-הופעתו".

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"א 22875-06-21 כהן נ' פולד ואח'

- 1 אמנם הדברים נאמרו לגבי עדות מחוץ לתחום השיפוט שלא באמצעות היוועדות חזותית,
2 ואולם הם יפים גם לענייננו. ודוק: במקרה דנן לא נטען כי התובע אינו יכול להגיע לישראל בשל
3 מגפת הקורונה או חלילה בשל מצבו הבריאותי – טעמים שהוכרו בפסיקה כמצדיקים בנסיבות
4 מסוימות מתן עדות באמצעות היוועדות חזותית (בכפוף לביסוס כדבעי, לרבות באמצעות
5 תצהיר, של הטענות העובדתיות הרלבנטיות כאמור בעניין לוינגר).
- 6 18. אל מול הרצון של התובע שלא להגיע לישראל, עומד אינטרס לגיטימי של הנתבעים לחקור את
7 התובע בבית משפט בישראל באופן אפקטיבי, שיאפשר להציג לו מסמכים בנוחות, וכן שיאפשר
8 לבית המשפט להתרשם באופן בלתי אמצעי מהעדות. יצוין בשולי הדברים, כי בניגוד לטענת
9 התובע, בעניין הפול דחה בית משפט השלום את בקשתו של התובע להעיד באמצעות היוועדות
10 חזותית, וזאת בעיקר בשל "הנזק לכאורה העלול להיגרם לנתבעת, ולו למראית עין ולתחושתה,
11 בהעדר אפשרות לחקור את העדים באופן פרונטלי".
- 12 19. לבסוף, לאור התוצאה אליה הגעתי כאמור לעיל, אין צורך שאכריע בטענות הנתבעים לגבי
13 התנהלות התובע במסגרת ההליך המקביל; וגם לא זקפתי לחובת התובע את האיחור בהגשת
14 הבקשה, אף שמן הראוי היה שב"כ התובע יגיש בקשת ארכה בטרם חלף המועד האחרון להגשת
15 הבקשה. כמו כן לא קיבלתי את טענת הנתבעים, לפיה בהחלטתה מיום 30.12.2021 דחתה כבי'
16 השופטת רוני בקשה קודמת של התובע להשתתף בדיון באמצעות היוועדות חזותית.
- 17 20. נוכח כל האמור לעיל, הבקשה נדחית. התובע יישא בהוצאות הנתבעים בסך 3,500 ש"ח.
- 18 ניתנה היום, כ"ט תמוז תשפ"ב, 28 יולי 2022, בהעדר הצדדים.
- 19

יעקב שרביט, שופט

